

Braunschweig
Löwenstadt

Kontynuacja nauki

Szkoły ponadpodstawowe
w Brunszwiku

Treść

Powitanie.....	2
Informacje	3
Pomoc w podjęciu decyzji	3
Procedura zgłoszeniowa.....	3
Zapotrzebowanie na kształcenie specjalne pedagogiczne.....	4
Otwartość i druga ścieżka edukacji.....	4
Języki obce w szkołach w Brunzshwiku	5
Finansowe wsparcie poprzez tzw. <i>Bildungs- und Teilhabepaket [BuT]</i>	6
Finansowe wsparcie poprzez fundusz szkolny.....	6
Szkolni pracownicy socjalni	7
Poradnie	8
Przebieg kształcenia w szkołach ponadpodstawowych na terenie miasta Brunzshwik.....	10
Szkoła Główna [<i>Hauptschule</i>].....	12
Szkoła realna [<i>Realschule</i>]	14
Szkoła Średnia [<i>Oberschule</i>].....	16
Gimnazjum [<i>Gymnasium</i>]	18
Zintegrowany zespół szkół [<i>Integrierte Gesamtschule – IGS</i>]	22
Szkoła specjalna [<i>Förderschule</i>]	24
Szkoły kształcenia zawodowego [<i>Berufsbildende Schule</i>]	26
Słowniczek.....	30

Powitanie

Drogie Czytelniczki, drodzy Czytelnicy,

w Brunshwiku istnieje 39 szkół ponadpodstawowych dla uczennic i uczniów w wieku szkolnym. Każda z tych szkół jest jedyna w swoim rodzaju jeśli chodzi o profil szkoły, szczególnie ofertę nauczania, języki obce i wiele więcej.

Najpóźniej w czwartej klasie szkoły podstawowej, przy przeprowadzce do Brunshwiku, zmianie szkoły na terenie miasta, bądź po ukończeniu szkoły średniej I stopnia [*Sekundarabschluss I*], zarówno osoby sprawujące władzę rodzicielską jak i uczennice i uczniowie zadają sobie pytanie, która ze szkół najlepiej odpowiada ich własnym zapotrzebowaniom.

Ta broszura skierowana jest do osób sprawujących władzę rodzicielską, uczennic i uczniów, poradni oraz do wszystkich zainteresowanych i ma ułatwić podjęcie decyzji odnośnie wyboru przyszłej szkoły. Broszura ta przyczyni się do większej klarowności w odniesieniu do szkół w Brunshwiku, da ona pierwsze rozeznanie pojedynczych profili szkół ponadpodstawowych i możliwość ich porównania.

Poza tym zawiera ona opisy poszczególnych form szkół, informacje odnośnie przejścia ze szkoły podstawowej do szkoły ponadpodstawowej oraz praktyczne informacje związane ze szkolnymi zagadnieniami.

Tutaj znajdą Państwo opisy szkół głównej [*Hauptschule*], realnej [*Realschule*], średniej (Oberschule), gimnazjum [*Gymnasium*], specjalnej [*Förderschule*], zintegrowany zespół szkół [*Integrierte Gesamtschulen*] i zawodowych [*Berufsbildende Schulen*] państwowych oraz niepaństwowych. Broszurę można również pobrać ze strony www.braunschweig.de/schulbroschuere jako dokument w formacie PDF.

Życzę Państwu pouczającej lektury oraz dobrego roku szkolnego.
Wasz

Ulrich Markurth
Burmistrz miasta

Informacje

Pomoc w podjęciu decyzji

Przy przejściu od nauki w szkole podstawowej do nauki w szkole ponadpodstawowej osoby sprawujące władzę rodzicielską mogą dobrowolnie wybrać, jaką formę i do jakiej szkoły ich dziecko będzie w przyszłości uczęszczać. Przy wyborze najlepszej szkoły dla dziecka, można skorzystać z różnych rodzajów pomocy:

- W czwartej klasie szkoły podstawowej osoby sprawujące władzę rodzicielską mają możliwość skorzystania z co najmniej dwóch rozmów konsultacyjnych. W trakcie tych rozmów uzyskują informacje odnośnie indywidualnego rozwoju, stanu wiedzy, zachowania swojego dziecka, szkół ponadpodstawowych i toku kształcenia.
- Szkoły podstawowe organizują spotkania informacyjne dotyczące różnych form szkół ponadpodstawowych, świadectw ukończenia szkoły i możliwości zmiany poszczególnych form szkoły.
- Szkoły ponadpodstawowe organizują spotkania informacyjne, drzwi otwarte jaki i inne propozycje, które mają pomóc w podjęciu decyzji.

Uczennice i uczniowie oraz ich rodzice biorą pod uwagę różne kryteria przy wyborze rodzaju przyszłej szkoły, jak np. opieka całodzienna czy też wybór języka obcego. Te kryteria dają możliwość dobrej orientacji, jeśli chodzi o ostateczne podjęcie decyzji. Ta broszura ma za zadanie Państwa

wspomóc, dając pierwsze rozeznanie jeśli chodzi o różne formy szkół ale i umożliwić porównanie szkół biorąc pod uwagę konkretne kryteria oraz udzielenie podstawowych informacji. W celu uzyskania szczegółowych informacji, polecamy odwiedzić stronę internetową odpowiedniej szkoły.

Procedura zgłoszeniowa

Cały obszar miasta Brunszwik jest jednym okręgiem szkolnym dla szkół ponadpodstawowych. W ten sposób wybór szkoły jest dobrowolny. Osoby sprawujące władzę rodzicielską są sami odpowiedzialni za zameldowanie dziecka w wybranej szkole w obowiązującym terminie. Okresy rejestracji zostaną przekazane w odpowiednim czasie przez szkoły podstawowe. Zapisy te odbywają się zazwyczaj w kwietniu bądź maju. Termin zgłoszenia do zintegrowanego zespołu szkół [IGS] odbywa się wcześniej niż do innych szkół ponadpodstawowych. Do zapisania się wymagane jest świadectwo wystawione na półrocze 4-tej klasy szkoły podstawowej. Okres zgłoszeniowy na kierunki całodziennego toku kształcenia w szkołach zawodowych na terenie miasta Brunszwik mogą różnić się między sobą, a informacje można uzyskać na poszczególnych stronach internetowych. Na formularzu zgłoszeniowym do zintegrowanego zespołu szkół [IGS] można

podać 5 życzeń odnośnie wybranej szkoły. Jeśli w danej IGS ilość liczby zgłoszeń przekroczy ilość liczby dostępnych miejsc, wówczas o rozdaniu miejsc w szkole decydować będzie losowanie. To może doprowadzić do tego, iż dana uczennica bądź uczeń otrzyma miejsce w innym IGS, niż przez siebie pierwotnie wybranym albo w żadnej z tej formy szkoły. W tym wypadku osoby sprawujące władzę rodzicielską muszą zapisać dziecko do innej szkoły.

W szkołach: głównej, realnej i gimnazjum może dojść do otrzymania decyzji odmownej, jeśli liczba miejsc dostępnych będzie przekroczona. Ponieważ każda uczennica i każdy uczeń ma prawo do miejsca w wybranej formie szkoły i z wybranym tokiem kształcenia na terenie okręgu szkolnego w Brunshwiku, uczennica bądź uczeń otrzyma w każdym wypadku miejsce w tej danej formie szkoły.

Zapotrzebowanie na kształcenie specjalne pedagogiczne [Sonderpädagogischer Förderbedarf]

Osoby sprawujące władzę rodzicielską uczennic i uczniów ze stwierdzonym zapotrzebowaniem na kształcenie specjalne pedagogiczne mają wolny wybór, czy ich dzieci będą uczęszczać do szkoły specjalnej czy ogólnej szkoły ponadpodstawowej. Przy przejściu ze szkoły podstawowej do szkoły ponadpodstawowej pomocne jest wcześniejsze – jeszcze przed terminem rejestracji – wstępne poinformowanie szkoły o tej decyzji (**nie wiążące**), aby przygotować pomieszczenie bądź inną potrzebną pomoc przed rozpoczęciem nauki w szkole. Jeśli istnieje podejrzenie na zapotrzebowanie kształcenia specjalnego pedagogicznego osoby sprawujące władzę rodzicielską albo nauczyciele mogą zlecić wykonanie testów. Dyrektor szkoły, przy uzasadnionym podejrzeniu, może

rozpocząć proces wystawienia orzeczenia. Osoby sprawujące władzę rodzicielską są włączeni w ten proces. Decyzję o tym, czy zapotrzebowanie na kształcenie specjalne występuje, podejmuje wojewódzki urząd szkolny dolnej saksoni [*Niedersächsische Landesschulbehörde*] na podstawie orzeczenia.

Otwartość i druga ścieżka edukacji

Decyzja odnośnie formy szkoły i ukończenia szkoły nie jest ostateczna. Jeśli się okaże, że uczennica bądź uczeń w wybranej formie szkoły mają za dużo, bądź za mało materiału do nauki, istnieje możliwość zmiany formy szkoły. Wniosek o zmianę formy szkoły mogą złożyć osoby sprawujące władzę rodzicielską, ale także pełnoletnia uczennica, bądź pełnoletni uczeń. Zalecana jest wcześniejsza konsultacja z nauczycielami. Rada klasowa decyduje ostatecznie na podstawie rozwoju kształcenia i wyników w nauce, czy ta zmiana jest możliwa. W przypadku nauki w IGS zmiana formy nauczania nie jest konieczna, ponieważ poprzez *Binnen- und Fachleistungsdifferenzierung* orientacja odbywa się na podstawie indywidualnych możliwości pojedynczych uczennic i uczniów. Również po ukończeniu szkoły średniej I stopnia każdej szkoły ponadpodstawowej, przy spełnieniu odpowiednich warunków, można zdobyć jeszcze (kolejne) świadectwa ukończenia szkoły: albo poprzez zapisanie się do gimnazjalnej klasy wyższej bądź do szkoły kształcenia zawodowego. Ostatnia forma szkoły oferuje różny tok kształcenia i wszystkie możliwości ukończenia szkoły. Poprzez drugą ścieżkę edukacyjną również dorośli mają możliwość uzyskania świadectwa ukończenia szkoły. W Brunshwiku można bezpłatnie uzyskać maturę i tzw. *Fachhochschulreife* (świadectwo uprawniające do podjęcia studiów na

wyższych szkołach zawodowych) w liceum wieczorowym [*Kolleg*] i w gimnazjum wieczorowym [*Abendgymnasium*]. Podczas gdy do gimnazjum wieczorowego [*Abendgymnasium*] uczęszczają osoby pracujące zawodowo, uczennice i uczniowie odwiedzający liceum wieczorowe [*Kolleg*]

nie muszą pracować zarobkowo, ponieważ zajęcia lekcyjne odbywają się w ciągu dnia w pełnym wymiarze godzin. Również inne instytucje kształcące oferują możliwość uzyskania świadectwa ukończenia szkoły. Jednakże z reguły pobierają za to opłaty.

Języki obce w szkołach w Brunszwiku

Szkoła główna [<i>Hauptschule</i>]	<ul style="list-style-type: none"> • Angielski jako 1. język obcy obowiązkowy
Szkoła realna [<i>Realschule</i>]	<ul style="list-style-type: none"> • Angielski jako 1. język obowiązkowy • Drugi język obcy od 6-tej klasy jako przedmiot obligatoryjny
Szkoła średnia [<i>Oberschule</i>]	<ul style="list-style-type: none"> • Angielski jako 1. język obowiązkowy • Drugi język obcy od 6-tej klasy jako przedmiot obligatoryjny
Gimnazjum [<i>Gymnasium</i>]	<p>Szkoła średnia I stopnia [<i>Sekundarstufe I</i>]:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angielski jako 1. język obcy obowiązkowy • 2. Język obcy obowiązkowy od 6-tej klasy (w gimnazjum Wilhelm-Gymnasium już od klasy 5-tej) • W gimnazjum o profilu językowym 3. język obcy obowiązkowy od klasy 8-ej • 3. Język obcy jako przedmiot fakultatywny od 8-iej klasy <p>Szkoła średnia II stopnia [<i>Sekundarstufe II</i>]:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W klasie 11-tej obowiązują dwa języki obce, albo jeden rozpoczęty w szkole średniej I stopnia albo nowy język obcy od 11-tej klasy • Od 11-tej klasy trzeba rozpocząć naukę drugiego języka obcego i uczęszczać na zajęcia do matury, jeśli w szkole średniej I stopnia prowadzona była nauka tylko jednego języka obcego • Od klasy 12-tej musi być prowadzony przynajmniej jeden język obcy
Zintegrowany zespół szkół [<i>Integrierte Gesamtschule</i>]	<p>Szkoła średnia I stopnia [<i>Sekundarstufe I</i>]:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angielski jako 1. język obcy obowiązkowy • Drugi język obcy od 7-iej klasy jako przedmiot obligatoryjny <p>Szkoła średnia II stopnia: patrz gimnazjum</p>

By móc później uczęszczać do wyższej klasy gimnazjalnej, nie jest wymagane uczęszczanie na drugi język obcy jako przedmiot obligatoryjny na poziomie szkoły średniej I stopnia szkoły głównej, realnej bądź zintegrowanym zespole szkół. W *IGS*, gimnazjum oraz gimnazjum zawodowym można wybrać od klasy 11-tej nowy drugi język obcy, który jest warunkiem podejścia do matury. Przy przejściu ze szkoły głównej bądź realnej do gimnazjum na poziomie szkoły średniej I stopnia, nauka drugiego języka obcego jest obowiązkowa.

Dokładny opis oferowanych języków obcych w szkołach na terenie Brunshwiku znajduje się na stronie: https://www.braunschweig.de/leben/schule_bildung/schulportal/schulen/fremdsprachenangebote.html.

Finansowe wsparcie poprzez tzw. Bildungs- und Teilhabepaket [BuT]

Dodatek *BuT* ma umożliwić wszystkim dzieciom i młodzieży, uczęszczających do szkoły, skorzystanie z oferty szkolnej i poza szkolnej. Gospodarstwa domowe z małym dochodem miesięcznym mogą ubiegać się o dodatek poprzez złożenie wniosku. To wsparcie finansowe umożliwi dzieciom i młodzieży udział w szkolnych wydarzeniach, jak wycieczki szkolne, kosztowanie z wyżywienia i aktywności w klubie sportowym albo zajęcia w szkole muzycznej. Również korepetycje, dopłata na dojazdy do szkoły i przybory szkolne są finansowane w ramach tego dodatku.

Dodatek należy się dzieciom, młodzieży i młodym dorosłym z gospodarstw

domowych, które pobierają świadczenia socjalne, jak zasiłek dla bezrobotnych [*Arbeitslosengeld II*], pieniądze socjalne [*Sozialgeld*], pomoc socjalną [*Sozialhilfe*], zasiłek dla osób ubiegających się o azyl [*Leistungen nach dem Asylbewerberleistungsgesetz*], dodatek do mieszkania [*Wohngeld*], bądź dodatek rodzinny [*Kinderzuschlag*]. Również dzieci z domów, które nie pobierają żadnych świadczeń socjalnych, jednak mają niski dochód, mogą również uzyskać pomoc w ramach świadczenia *BuT*.

Dalsze informacje, wnioski i dane kontaktowe znajdują się pod www.braunschweig.de/but.

Finansowe wsparcie poprzez fundusz szkolny

Fundusz szkolny w Brunshwiku wspomaga dzieci i młodzież z rodzin, które potrzebują wsparcia finansowego na zakup materiałów szkolnych (np. długopisy, zeszyty, pieniądze na kopiowanie materiałów szkolnych, lektury szkolne). Taką pomoc mogą otrzymać dzieci i młodzież, którzy uczęszczają do szkoły ogólnokształcącej bądź szkoły kształcenia zawodowego i ich rodziny pobierają konkretne świadczenia. Dalsze informacje odnośnie możliwości tej pomocy finansowej znajdzie Państwo w danej szkole.

Szkolni pracownicy socjalni

Szkolni pracownicy socjalni dzielą się na dwie grupy jeśli chodzi o zakres kompetencji.

Gminni szkolni pracownicy socjalni zajmują się pomocą dla młodzieży jeśli chodzi o:

- Pomoc dla uczennic i uczniów dotkniętych ubóstwem
- Pomoc dla uczennic i uczniów rodziców samotnie wychowujących dziecko
- Wsparcie w zdobywaniu wiedzy oraz w nauce języka niemieckiego dla uczennic i uczniów z rodzin imigranckich
- Polepszenie przejścia w życie zawodowe oraz
- Indywidualną pomoc dla młodzieży

Celem gminnych szkolnych pracowników socjalnych jest zapewnienie równych szans w zdobywaniu wiedzy i równy udział, aby zapewnić samodzielne życie bez pomocy i wsparcia ze strony państwa.

Gminni szkolni pracownicy socjalni

Andreas Zimpel
Schild 4 (Raum 001)
38100 Braunschweig
Tel.: 0531 470-8643
andreas.zimpel@braunschweig.de
<https://www.braunschweig.de/leben/soziales/jugendfoerderung/schulsozialarbeit.php>

W następujących szkołach pracują gminne szkolne pracowniczki socjalne i gminni szkolni pracownicy socjalni:

- Hauptschule Sophienstraße
- Grund- und Hauptschule Pestalozzistraße
- Grund- und Hauptschule Rünigen
- Sally-Perel-Gesamtschule
- IGS Querum
- Georg-Eckert-Realschule

- Realschule Maschstraße
- Nibelungen-Realschule
- Realschule Sidonienstraße
- Realschule John-F.-Kennedy-Platz

Praca socjalna, za którą odpowiedzialna jest szkoła na poziomie krajowym zajmuje się podstawowymi zadaniami, takimi jak:

- Prowadzeniem porad dla uczennic i uczniów, kolegium nauczycielskiego, pracowników pedagogicznych oraz osób sprawujących władzę rodzicielską
- Współpraca z partnerami pozaszkolnymi, zwłaszcza z instytucjami pomocy dla dzieci i młodzieży
- Opuszczanie zajęć lekcyjnych/nieobecność na zajęciach szkolnych
- Zapobieganie przemocy i konfliktom
- Orientacja zawodowa i przejście ze szkoły do pracy zawodowej/podjęcia studiów.

Cele i główne zadania obiera dana szkoła indywidualnie z uwzględnieniem szkolnych pracowników socjalnych oraz jej odpowiednią pedagogiczną koncepcją.

Praca socjalna, za którą odpowiedzialna jest szkoła na poziomie krajowym

Niedersächsische Landesschulbehörde
Regionalabteilung Braunschweig
Wilhelmstraße 62
38100 Braunschweig
Tel.: 0531 484-3268
<https://www.landesschulbehoerde-niedersachsen.de/organisation/dezernate/dezernat-2/soziale-arbeit>

W następujących szkołach pracują szkolne pracowniczki socjalne i szkolni pracownicy socjalni:

- Grundschule Altmühlstraße
- Grundschule Bebelhof
- Grundschule Comeniusstraße
- Grundschule Heinrichstraße
- Grundschule Ilmenastraße
- Grundschule Isoldestraße
- Grundschule Diesterweg
- Grundschule Bürgerstraße
- Grundschule Rheinring
- Grundschule Am Schwarzen Berg
- Grundschule Heidberg
- Grundschule Klingt
- Grundschule Lehndorf (ab Schuljahr 2020/21)
- Grundschule Gartenstadt (ab Schuljahr 2020/21)
- Grund und Hauptschule Pestalozzistraße
- Hauptschule Sophienstraße
- Grund und Hauptschule Rünigen
- Nibelungen- Realschule
- Wilhelm- Gymnasium
- Gymnasium Raabeschule
- Gaußschule- Gymnasium am Löwenwall
- Gymnasium Kleine Burg (ab Schuljahr 2020/21)
- IGS Querum
- Wilhelm-Bracke- Gesamtschule
- IGS Heidberg
- IGS Franzsches Feld
- Sally- Perel- Gesamtschule
- Astrid-Lindgren-Schule (Förderschule)

Szkoły kształcenia zawodowego

- Johannes-Selenka-Schule
- Heinrich-Büssing-Schule
- Otto-Bennemann-Schule
- Helene- Engelbrecht- Schule
- Berufsbildende Schulen V

Poradnie

Na kolejnych stronach znajdują Państwo informacje odnośnie bezpłatnych poradni państwowych na terenie Brunshwiku, prowadzące porady związane ze szkołą i trudnościami, wiążącymi się z uczęszczaniem do szkoły. Niektóre poradnie specjalizują się w poradach dla nowo przybyłych mieszkańców z zagranicy. Poradnie te, obok orientacji w nowym środowisku, proponują pomoc odnośnie szkoły i kształcenia.

Schulbildungsberatung [*SchuBS*]

Schild 4

38100 Braunschweig

Telefon: 0531- 470 3216 (Frau Hartwich)

0531- 470 3271 (Frau Firley)

E-Mail: schubs@braunschweig.de

Internet: www.braunschweig.de/schubs

Poradnia Schulbildungsberatung – w skrócie SchuBS – skierowana jest do osób sprawujących władzę rodzicielską uczennic i uczniów, którzy od niedawna mieszkają w Brunshwiku i szukają szkoły ponadpodstawowej. Poradnia ta wspomaga osoby sprawujące władzę rodzicielską poprzez porady na temat systemu szkolnictwa w dolnej Saksoni i w szkołach na terenie miasta Brunshwik. Na życzenie poradnia może zarekomendować formę szkoły oraz wskazać możliwą drogę przebiegu edukacji. SchuBS wskaże Państwu szkoły, w których są dostępne wolne miejsca.

Büro für Migrationsfragen

Auguststraße 9-11

38102 Braunschweig

Telefon: 0531 470-7360

E-Mail: migrationsfragen@braunschweig.de

Internet: www.braunschweig.de/leben/soziales/migration

Büro für Migrationsfragen prowadzi porady na różne tematy związane z migracją i integracją, jak i również na temat wykształcenia. W razie potrzeby w trakcie porady możliwy jest udział tłumaczki bądź tłumacza.

Fachbereich Kinder, Jugend und Familie – Abteilung Allgemeine Erziehungshilfe

Eiermarkt 4-5

38100 Braunschweig

Telefon: 0531 47084-15

E-Mail: kinder.jugend.familie@braunschweig.de

Internet: www.braunschweig.de/leben/soziales/erziehungshilfe/allgemeine

Oddział *Allgemeine Erziehungshilfe* (ogólna pomoc w wychowywaniu dzieci) wydziału *Fachbereich Kinder, Jugend und Familie* (wydział ds. dzieci, młodzieży i rodziny) prowadzi bezpłatne porady dla dzieci, młodzieży i osób sprawujących władzę rodzicielską w sprawach szkolnych, ale też pytaniach dotyczących wychowania, problemach rodzinnych i innych różnych zagadnieniach.

Jugendärztlicher Dienst

Hamburger Straße 226

38114 Braunschweig

Telefon: 0531 470-7077

E-Mail: gesundheitsamt@braunschweig.de

Internet: www.braunschweig.de/leben/gesundheitsamt/gesundheitsdienst/kindergesundheit/kinder.html

Porady dla osób sprawujących władzę rodzicielską, uczennic i uczniów i personelu pedagogicznego odnośnie zdrowia fizycznego, umysłowego i psychicznego młodzieży.

Kompetenzagentur Braunschweig

An der Neustadtmühle 3

38100 Braunschweig

E-Mail: kompetenzagentur@braunschweig.de

Internet: www.kompetenzagentur-braunschweig.de

Agencja Kompetencji prowadzi porady dla młodzieży od 15-ego roku życia na tematy związane z przejściem ze szkoły do rozpoczęcia pracy zawodowej: orientacja zawodowa, wykształcenie, własne umiejętności. Agencja wspiera w fazie rekrutacji i wskazuje młodym ludziom ich zalety.

Psychosocjalne porady dla osób z zagranicy – urząd ds. Zdrowia w Brunshwiku

[Psycho-Soziale Beratung von ausländischen Familien – Gesundheitsamt Braunschweig]

Hamburger Straße 226
38114 Braunschweig
Telefon: 0531 47070-19 oder -72
Internet: www.braunschweig.de/leben/gesundheitsdienst/beratungsangebot/interkulturell.php

Wielojęzyczne porady, w razie potrzeby z udziałem tłumacza bądź tłumaczki, zwłaszcza w kierunku pytań odnośnie zdrowotności (np. upośledzenie, choroby psychiczne, zaburzenia nauki), ale również w sprawach związanych z wychowaniem.

**Regionalna poradnia i centrum wsparcia szkoła inkluzyjna [RZI]
Regionales Beratungs- und Unterstützungszentrum Inklusive Schule [RZI]**

**- Behördenzentrum Braunschweig
Husarenstraße -**

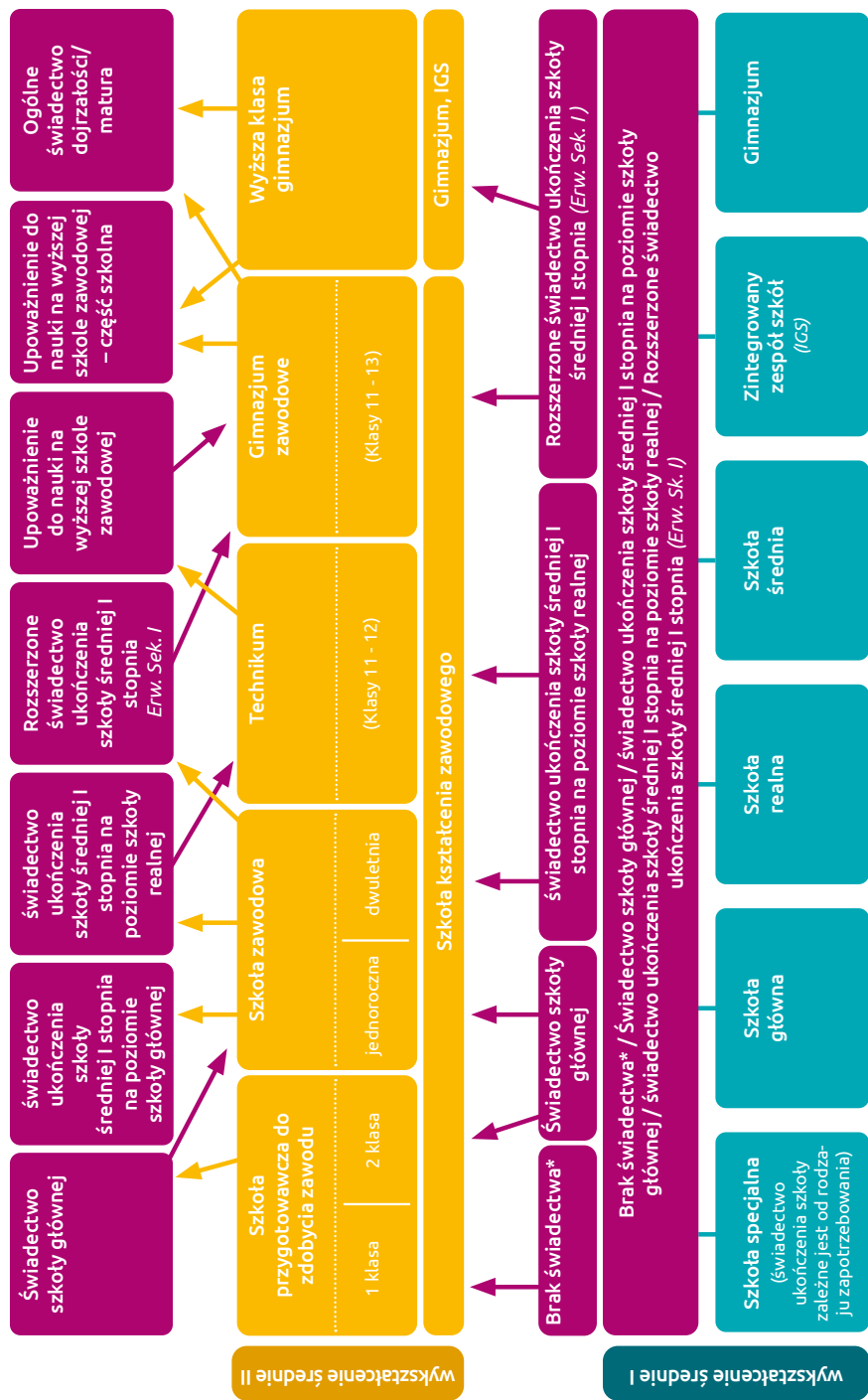
Husarenstraße 75
38102 Braunschweig
Telefon: 0531 48438-38
E-Mail: frauke.mueller@nlschb.niedersachsen.de

RZI jest centralnym adresem kontaktowym wojewódzkiego urzędu ds. szkolnych dolnej saksoni dla uczennic i uczniów, rodziców i osób sprawujących władzę rodzicielską, personelu szkolnego, szkół, seminariów szkół wyższych i organów prowadzących szkoły odnośnie pytań związanych ze szkołą inkluzywną.

Przebieg kształcenia w szkołach ponadpodstawowych na terenie miasta Brunshwik

Na kolejnej stronie znajdują Państwo szkic z możliwym przebiegiem kształcenia na terenie miasta Brunshwik. To zestawienie nie jest w pełni wyczerpujące i służy przedstawieniu zaprezentowanych przebiegów toku kształcenia. Przebieg kształcenia zawodowego nie został uwzględniony. Zwłaszcza w szkołach kształcenia zawodowego występują różne regulacje, umożliwiające dany tok nauczania. W razie pytań, szkoły kształcenia zawodowego jak i porady zawodowe urzędu pracy, mogą same udzielić pomocy.

Przebieg kształcenia w szkołach ponadpodstawowych na terenie miasta Brunszwik

*Obowiązuje dla uczniów i uczniów, którzy, przez minimum 9 lat uczęszczali do szkoły podstawowej i szkoły średniej I stopnia bez uzyskania świadectwa końcowego.
Przejsięcie pomiędzy pojedynczymi formami szkoły jest możliwe po spełnieniu konkretnych warunków.

Szkola Główna [*Hauptschule*]

Położenie szkół głównych na terenie miasta Brunswik

W szkole głównej [*Hauptschule*] odbywa się nauczanie ogólne zasadnicze. Ta forma szkoły zapewnia indywidualną orientację zawodową. Zajęcia lekcyjne są prowadzone tak, aby były zbliżone do warunków realnych i odpowiadały wymogom danego zawodu.

Pierwszym językiem obcym od 5-tej klasy jest język angielski. Od 9-tej klasy zajęcia z matematyki oraz języka angielskiego odbywają się w ramach kursów na poziomie

G i E. Zajęcia odbywające się w ramach kursu na poziomie nauczania G odpowiadają wymogom podstawowemu, przy czym kurs na poziomie nauczania E jest podwyższony. W ten sposób uwzględnione są indywidualne mocne strony uczniów. Od klasy 6-tej i 8-ej uczennice i uczniowie decydują się na konkretne przedmioty obowiązkowe i w ten sposób wybierają dziedzinę, która odpowiada ich zainteresowaniom.

Przy przejściu do szkoły ponadpodstawowej głównej stoją do dyspozycji szkoły państwowe miasta Brunzswik. Dodatkowo istnieje możliwość wyboru szkoły niepaństwowej.

Od 7-jej klasy przez minimum 60 dni odbywają się zajęcia praktyczne. W klasach od 8-jej do 10-tej odbywa się ścisła współpraca ze szkołą zawodową. W tych klasach część zajęć odbywa się w szkole zawodowej oraz w zakładzie pracy.

W szkole głównej [*Hauptschule*] zajęcia lekcyjne odbywają się od 5-tej do 10-tej klasy. Nauka w 10-tej klasie jest dobrowolna. Po 9-tej klasie można uzyskać świadectwo ukończenia szkoły głównej

[*Hauptschulabschluss*]. Po 10-tej klasie można uzyskać świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej [*Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss*], świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej [*Sekundarabschluss I – Realschulabschluss*] i rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*]. Aby uzyskać świadectwo ukończenia szkoły, konieczny jest pozytywny wynik egzaminu końcowego.

Możliwe rodzaje świadectw ukończenia szkoły:

- ✓ *Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss* – świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Realschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej
- ✓ *Erweiterter Sekundarabschluss I* – rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia

Szkoła realna [*Realschule*]

Położenie szkół realnych na terenie miasta Brunszwik

Szkoła realna [*Realschule*] przekazuje wiedzę uczniom i uczniom na poziomie ogólnym rozszerzonym. W przeciwieństwie do szkoły głównej [*Hauptschule*] orientacja zawodowa odbywa się ogólnie. Ponadto dodatkowo istnieje możliwość orientacji pod względem kierunku studiów. Szkoła realna [*Realschule*] przygotowuje zarówno

do późniejszej nauki zawodu jak i do późniejszego podjęcia studiów.

Od 9-tej klasy wybierane są profile. Zasadniczo można wybrać pomiędzy profilem języki obce oraz minimum jednym z profili ekonomia, technika, zdrowie i kierunek socjalny.

Przy przejściu do szkoły ponadpodstawowej realnej stoją do dyspozycji szkoły państwowe miasta Brunszwik. Dodatkowo istnieje możliwość wyboru szkoły niepaństwowej.

Język angielski jest pierwszym językiem obcym od 5-tej klasy. Drugi język obcy można wybrać w 6-tej klasie, jako kurs obowiązkowy. Od 9-tej klasy nauka matematyki i języka angielskiego może odbywać się w ramach kursu na poziomie G i E. Podczas gdy nauka w ramach kursu na poziomie nauczania G odpowiada wymogom podstawowym, o tyle poziom nauczania w ramach kursu E jest podwyższony. W ten sposób są lepiej uwzględnione indywidualne mocne strony uczniów.

Od 7-ej klasy przeprowadzana jest orientacja zawodowa. Od 9-tej klasy odpowiednio do wybranego kierunku specjalizacji. Orientacja zawodowa odbywa się od 8-ej klasy przez minimum 30 dni.

W szkole realnej [*Realschule*] zajęcia odbywają się dla uczniów od 5-tej do 10-tej klasy. Po klasie 10-tej można uzyskać świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej [*Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss*], świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej [*Sekundarabschluss I – Realschulabschluss*] oraz rozszerzone świadectwo ukończenia

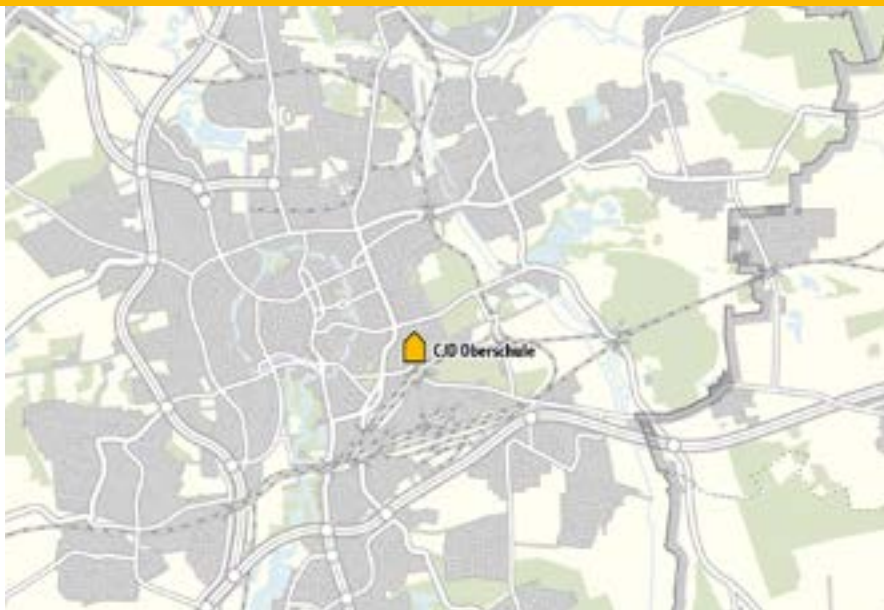
szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*]. Aby uzyskać świadectwo ukończenia szkoły, konieczny jest pozytywny wynik egzaminu końcowego. Jeśli uczeń opuści szkołę po 9-tej klasie, istnieje możliwość, aby na świadectwie znalazło się potwierdzenie ukończenia szkoły na poziomie szkoły głównej.

Możliwe rodzaje świadectw ukończenia szkoły:

- ☑ *Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły głównej
- ☑ *Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss* – świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej
- ☑ *Sekundarabschluss I – Realschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej
- ☑ *Erweiterter Sekundarabschluss I* – rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia

Szkoła średnia [*Oberschule*]

Położenie szkoły średniej na terenie miasta Brunshwick

Szkoła średnia obejmuje jako szkoła średnia I stopnia klasy od 5-tej do 10-tej. Ta forma szkoły średniej może być prowadzona bez oferty gimnazjalnej bądź jako szkoła średnia z ofertą gimnazjalną. Szkoła ta może być otwarta, częściowo związana albo całkowicie związana szkoła całodzienna.

Jako szkoła średnia I stopnia obejmuje ona klasy od 5-tej do 10-tej. Zajęcia lekcyjne mogą, po decyzji podjętej przez szkołę, odbywać się w ramach następujących wymagań

- W zależności od rocznika (w klasach 5-tych i 6-tych) albo

- W zależności od rocznika w połączeniu ze zróżnicowanymi wynikami poziomu nauczania podzielone na dwie grupy w przedmiotach głównych (niemiecki, matematyka i angielski) albo
- w zależności od typu szkoły (więcej niż 50 % zajęć lekcyjnych odbywa się na poziomie danego typu szkoły)

Oferta gimnazjalna szkoły średniej powinna być od klasy 7-ej albo musi być od klasy 9-tej prowadzona w głównej mierze według danej formy szkoły.

Celem szkoły średniej jest, przekazanie uczniom i uczniom podstawowe,

W przypadku przejścia do szkoły średniej (Oberschule) dostępna jest na terenie miasta placówka niepubliczna

poszerzone oraz pogłębione wykształcenie ogólne. Oferta szkoły średniej składa się z zajęć lekcyjnych obowiązkowych, z zajęć lekcyjnych obowiązkowych własnego wyboru i zajęć lekcyjnych własnego wyboru. Zajęcia lekcyjne obowiązkowe i zajęcia lekcyjne obowiązkowe własnego wyboru są wiążące. W klasach od 6-tej do 10-tej szkoła średnia oferuje zajęcia lekcyjne obowiązkowe własnego wyboru, które we wszystkich klasach obejmują zasadniczo 4 godziny w tygodniu. Od 6-tej klasy uczennice i uczniowie biorą udział

- Albo w ciągłym kursie obowiązkowym z drugim językiem obcym w wymiarze 4 godzin tygodniowo
- Bądź w dwóch kursach obowiązkowych w (różnych) innych niż w szkole proponowanymi przedmiotami obejmującymi każdorazowo 2 godziny tygodniowo

Uczennice i uczniowie, którzy uczą się w ramach oferty gimnazjalnej, biorą udział w nauce drugiego języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego.

Szkoła średnia proponuje w klasach 9-tej i 10-tej zajęcia praktyczne zawierające elementy orientacji zawodowej i kształcenia zawodowego o różnych profilach: języki obce, gospodarka, technika oraz zdrowie i sprawy socjalne. W ofercie gimnazjalnej następuje przygotowanie do zajęć na poziomie wyższym gimnazjalnym.

Na koniec 10-tej klasy można uzyskać następujące świadectwa:

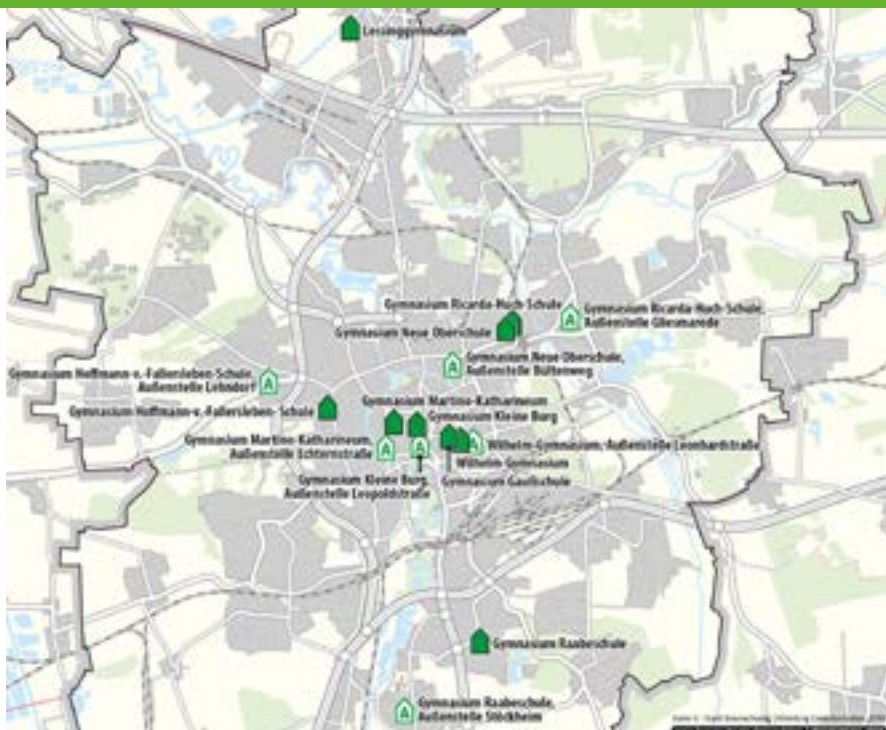
- poszerzone świadectwo szkoły średniej I stopnia, które zezwala na przyjęcie do fazy wprowadzającej wyższej gimnazjalnej w gimnazjum ogólniekształcącym albo w zintegrowanym zespole szkół oraz w gimnazjum zawodowym (11 klasa)
  - świadectwo szkoły średniej I stopnia – na poziomie szkoły realnej,
  - świadectwo szkoły średniej I stopnia – na poziomie szkoły głównej.
- Na koniec klasy 9-tej można uzyskać świadectwo szkoły głównej.

Szkoła średnia CJD w Brunzwiku jest uznaną państwową szkołą zastępczą (szkoła prywatna) bez oferty gimnazjalnej.

Możliwe rodzaje świadectw ukończenia szkoły:

- ☑ *Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły głównej
- ☑ *Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss* – Świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej
- ☑ *Sekundarabschluss I – Realschulabschluss* Świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej
- ☑ *Erweiterter Sekundarabschluss I –* Rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia

Gimnazjum [*Gymnasium*]

Położenie gimnazjów na terenie miasta Brunswik

Wiedza przekazywana w gimnazjum jest szeroka i pogłębiona. Gimnazjum przygotowuje zarówno na dalszą naukę na uczelni wyższej, jak i do nauki zawodu. Gimnazjum dzieli się na szkołę średnią I stopnia [*Sekundarstufe I*] i szkołę średnią II stopnia [*Sekundarstufe II*] (wyższa klasa szkoły gimnazjalnej - *gymnasiale Oberstufe*).

Szkoła średnia I stopnia [*Sekundarstufe I*]

Szkoła średnia I stopnia obejmuje klasy od 5-tej do 10-tej. Uczennice i uczniowie mają możliwość wszelaką wiedzę, zdolności i umiejętności, które potrzebne są do pomyślnego ukończenia wyższej klasy szkoły średniej, rozwijać. Zajęcia lekcyjne składają się z zajęć obowiązkowych i dobrowolnych.

Przy przejściu do szkoły ponadpodstawowej gimnazjalnej stoją do dyspozycji szkoły państwowe miasta Brunszwik. Dodatkowo istnieje możliwość wyboru szkoły niepaństwowej.

Niektóre gimnazja oferują dodatkowo zajęcia profilowane dla klas od 8-ej do 10-tej, w których nauka odbywa się z konkretnym ukierunkowaniem (np. profil przyrodniczy bądź muzyczno-plastyczny). Zajęcia związane z orientacją zawodową prowadzone są od 7-ej klasy. Rozpoczęta w szkole podstawowej nauka języka obcego, zazwyczaj angielskiego, kontynuowana jest od 5-tej klasy. Od 6-tej klasy następuje obowiązkowo wybór drugiego języka obcego. Trzeci język obcy można wybrać jako dobrowolny bądź obowiązkowy w 8-ej klasie, jeśli dana szkoła ma to w swoim zakresie.

W gimnazjum [*Gymnasium*] nie odbywają się żadne egzaminy po zakończeniu klasy 10-tej. Automatycznie następuje promocja do tzw. fazy wprowadzającej [*Einführungsphase*] do wyższej klasy gimnazjalnej. W przypadku ukończenia gimnazjum po klasie 10-tej, na świadectwie końcowym umieszczona będzie adnotacja potwierdzająca uzyskanie wykształcenia średniego [*Gleichstellungsvermerk*]. W zależności od spełnionych minimalnych wymagań, szkoła może wystawić zaświadczenie o ukończeniu szkoły na poziomie: rozszerzonej

szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*], szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej [*Sekundarabschluss I – Realschulabschluss*] albo szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej [*Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss*].

Szkoła średnia II stopnia [*Sekundarstufe II*] (wyższa klasa szkoły gimnazjalnej - *gymnasiale Oberstufe*)

Wyższa klasa szkoły gimnazjalnej obejmuje klasy od 11-tej do 13-tej i składa się z jednorocznej **fazy wprowadzającej** [*Einführungsphase*] (klasa 11-ta) i dwuletniej **fazy kwalifikacyjnej** [*Qualifikationsphase*] (12-ta i 13-ta klasa). Do wyższej klasy gimnazjalnej [*gymnasiale Oberstufe*] można uczęszczać będąc w gimnazjum, w zespole szkół [*Gesamtschule*] i w gimnazjum zawodowym [*berufliches Gymnasium*] szkoły kształcenia zawodowego. Wymogiem jest posiadanie rozszerzonego świadectwa szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*]. Najpóźniej w wieku 19-tu lat można rozpocząć naukę w wyższej klasie szkoły gimnazjalnej. Powyżej

19-ego roku życia stoją alternatywnie do wyboru zawodowe gimnazjum [*Berufliches Gymnasium*], liceum wieczorowe [*Kolleg*] albo gimnazjum wieczorowe [*Abendgymnasium*] (patrz strona 5).

W wyższej klasie szkoły gimnazjalnej wspierane jest kształcenie ponadfachowe, łączone oraz niezależne myślenie i nauka.

Faza kwalifikacyjna [Qualifikationsphase]

przygotowuje przede wszystkim do pracy naukowej. Wdrożone zostają środki orientacji zawodowej z indywidualnym ukierunkowaniem w obszarze kształcenia zawodowego oraz studiów. W **fazie**

kwalifikacyjnej [Qualifikationsphase]

uczennice i uczniowie wybierają swój profil. Profile językowe i matematyczno-przyrodnicze proponowane są we wszystkich szkołach. W zależności od wyboru szkoły istnieją profile muzyczno-plastyczne, humanistyczne lub sportowe. Od klasy 11-tej obowiązuje tylko jeden język obcy, w wypadku gdy w szkole średniej I stopnia został wybrany od 6-tej klasy drugi język obcy. Jeśli w szkole średniej I stopnia drugi język obcy nie został wybrany, ponieważ uczennica bądź uczeń nie uczęszczała/uczęszczał do gimnazjum, konieczny jest -

równocześnie z rozpoczęciem nauki w wyższej klasie szkoły gimnazjalnej - udział w zajęciach drugiego języka obcego. Najwcześniej na koniec 12-tej klasy można uzyskać szkolną część świadectwa upoważniającego do podjęcia nauki na wyższej szkole zawodowej [*Fachhochschulreife*] i na koniec klasy 13-tej ogólne świadectwo dojrzości [*allgemeine Hochschulreife*], maturę [*Abitur*].

¹ Dalsze informacje odnośnie świadectw patrz: „Verordnung über die Abschlüsse im Sekundarbereich I der allge-mein bildenden Schulen einschließlich der Freien Waldorfschulen (AVO – Sek I)”, www.mk.niedersachsen.de

Możliwe rodzaje świadectw ukończenia szkoły:

- ✓ *Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss* – świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Realschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły relanej
- ✓ *Erweiterter Sekundarabschluss I* – rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia
- ✓ *Fachhochschulreife – schulischer Teil* – świadectwo upoważniające do podjęcia nauki na wyższej szkole zawodowej – część szkolna
- ✓ *Allgemeine Hochschulreife/Abitur* – ogólne świadectwo dojrzałości/matura

Zintegrowany zespół szkół [*Integrierte Gesamtschule (IGS)*]

Położenie szkół zintegrowanych na terenie miasta Brunshwik

Zintegrowany zespół szkół [IGS] stanowi alternatywę do trójzdelnego systemu szkolnictwa przekazujący – tak jak poszczególne formy szkół głównej [*Hauptschule*], realnej [*Realschule*] i gimnazjum [*Gymnasium*] - zasadnicze, poszerzone **albo** pogłębione i szerokie kształcenie ogólne. Kompetencje, które przygotowują do podjęcia studiów, mogą być również nabyte. W Brunshwiku IGS obejmują klasy od 5-tej do 13-tej (szkoła średnia I stopnia i szkoła średnia II stopnia). Od świadectwa na poziomie szkoły głównej [*Hauptschule*] poprzez maturę [*Abitur*], istnieje możliwość uzyskania wszystkich świadectw ukończenia szkoły, które również można uzyskać w ogólnych szkołach ponadpodstawowych. Decyzja o rodzaju

ukończenia szkoły nie musi być podjęta zaraz na początku 5-tej klasy, lecz w zależności od indywidualnego rozwoju oraz osiągnięć uczeniicy bądź ucznia, dopiero na koniec szkoły średniej I stopnia. Obowiązkowym językiem obcym jest język angielski. W zespole szkół na terenie Brunshwiku istnieje możliwość wyboru drugiego języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego od 7-ej klasy. Ponieważ ilość miejsc w tej formie szkoły jest ograniczona, nabór odbywa się przez losowanie, gdy uczniowie przechodzą do klasy 5-tej szkoły ponadpodstawowej. Uczennice i uczniowie pochodzący z innych form szkolnych mogą być przyjęci w następnym roku szkolnym, jeśli zwolni się miejsce w IGS.

Szkoła średnia I stopnia [Sekundarstufe I]

Ważną cechą *IGS* jest wspólne życie i nauka. Warunek jest spełniony przez to, że uczennice i uczniowie o zróżnicowanych warunkach uczenia się i poziomie osiągnięć w nauce, wspólnie biorą udział w zajęciach lekcyjnych, zgodnych z programem nauczania. Aby to zagwarantować, zwłaszcza w klasach 5-tych i 6-tych dopasowywany jest poziom wymagań do umiejętności poszczególnych uczennic i uczniów [*Binnendifferenzierung*]. Zewnętrzne wymagania, które uwzględnia różnorodność wymagań nauczania uczennic i uczniów, odbywa się od klasy 7-jej najpierw w matematyce i języku angielskim, od klasy 8-jej dodatkowo w języku niemieckim i od klasy 9-tej obejmuje nauki przyrodnicze poprzez fachowe kursy na dwóch różnych poziomach nauczania (wymagania podstawowe i podwyższone). Dla innych przedmiotów nie ma podziału na fachowe kursy. Uczennice i uczniowie uczą się tych przedmiotów w jednej klasie. Poprzez wybór poszczególnych kursów obowiązkowych możliwy jest podział na zainteresowania i zdolności. Poprzez różne formy podziału, możliwe jest indywidualne i intensywne wsparcie dla uczennic i uczniów. Słabe strony mogą być przez to wyrównane. Uczennice i uczniowie mają 6 lat aby rozwinąć swoje kwalifikacje i osobowość, zostają jako wspólna i jedna klasa, ponieważ do 10-tej klasy nie powtarza się klasy, wszyscy uczniowie przechodzą razem do następnej klasy. Poniższe punkty dotyczą wszystkich *IGS* na terenie miasta Brunszwik:

- Dopiero od 9-tej klasy uczennice i uczniowie otrzymują świadectwo szkolne z ocenami. Do tego czasu wyniki w nauce zawarte są w półrocznych sprawozdaniach o postępach w nauce.
- *IGS* są wiążącymi szkołami całodziennymi, co oznacza, że uczennice i uczniowie są minimum 3 razy w tygodniu zobowiązani do przebywania w szkole przez cały dzień. Przy czym przebieg dnia odpowiada pew-

Przy przejściu do zbioru szkół zintegrowanych stoją do dyspozycji szkoły państwowe miasta Brunszwik. Dodatkowo istnieje możliwość wyboru szkoły niepaństwowej.

nemu rytmowi: w dniach, w których nauka ma miejsce cały dzień, lekcje odbywają się na zmianę z zajęciami pozalekcyjnymi, przez to między lekcjami jest czas na samodzielną naukę, odpoczynek oraz czas wolny.

- Model opiekuna [*Tutorenmodell*]: przez cały okres trwania szkoły średniej I stopnia nad każdą z klas sprawuje opiekę co najmniej dwóch nauczycieli.

Szkoła średnia II stopnia – [Sekundarstufe II] (wyższa klasa gimnazjalna - gymnasiale Oberstufe)

Obowiązują te same reguły, jak dla wyższej klasy w gimnazjum (patrz strona 14).

Możliwe rodzaje świadectw ukończenia szkoły:

- ✓ *Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss* – świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Realschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej
- ✓ *Erweiterter Sekundarabschluss I* – rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia
- ✓ *Fachhochschulreife – schulischer Teil* – upoważnienie do nauki na wyższej szkole zawodowej – część szkolna
- ✓ *Allgemeine Hochschulreife/Abitur* - ogólne świadectwo dojrzałości/matura

Szkola specjalna [Förderschulen]

Położenie szkół specjalnych na terenie miasta Brunshwik

Uczennice i uczniowie ze stwierdzonym specjalnym pedagogicznym zapotrzebowaniem kształcenia mają prawo otrzymać specjalistyczne pedagogiczne wsparcie. Osoby sprawujące władzę rodzicielską mają wolny wybór, czy to wsparcie odbędzie się w ramach zajęć lekcyjnych w szkole specjalnej [Förderschule] czy też w ogólnej szkole ponadpodstawowej. Szkoły specjalne różnią się ze względu na

rodzaj zapotrzebowania specjalistycznego kształcenia pedagogicznego:

- Rozwój emocjonalny i socjalny
- Rozwój intelektualny
- Słuch (Niedosłyszający, Głusi)
- Rozwój fizyczny i motoryczny
- Nauka
- Wzrok (Niedowidzący, Ślepi)
- Mowa
- Słuch i wzrok (Głuchoniemi)

Przy przejściu do szkoły ponadpodstawowej specjalnej stoją do dyspozycji szkoły państwowe miasta Brunzswik. Dodatkowo istnieje możliwość wyboru szkoły niepaństwowej.

Wszystkie szkoły specjalne obejmują przynajmniej klasy od 1-jej do 9-tej. Niektóre obejmują również klasy 10-te. Szkoły z kierunkiem kształcenia i wychowania osób z niepełnosprawnością intelektualną obejmują 12 klas.

Uczęszczanie do szkoły specjalnej [*Förder Schule*] nie musi być trwałe. Ważnym zadaniem jest praca nad możliwością przejścia do szkoły ogólnej i przygotowanie uczennic i uczniów do tego przejścia. Poza szkołami specjalnymi [*Förderschulen*] z kierunkiem nauka i niepełnosprawność intelektualna, obowiązują w szkołach specjalnych ponadpodstawowych te same wytyczne, co w poszczególnych formach szkół (główniej, realnej). Tzn. plan lekcji, opis osiągnięć ucznia, egzaminy końcowe itp. odpowiadają wymogom poszczególnych ogólnych szkół ponadpodstawowych. Jednocześnie plany pracy oraz plany wsparcia dopasowane są do możliwości uczennic i uczniów.

W zależności od proponowanych form kształcenia istnieje możliwość w prawie wszystkich szkołach specjalnych [*Förderschulen*] ukończenia szkoły ze świadectwem na poziomie szkoły głównej [*Hauptschule*], realnej [*Realschule*] i rozszerzonym świadectwem ukończenia szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*]. Wyjątek

stanowią szkoły z kierunkiem nauka i niepełnosprawność intelektualna. W ramach tego toku nauczania można osiągnąć świadectwo ukończenia szkoły specjalnej [*Förderschule*] w kierunku nauka albo świadectwo ukończenia na poziomie szkoły głównej [*Hauptschulabschluss*].

Na terenie miasta Brunzswik są szkoły kształcenia specjalnego z kierunkiem rozwój intelektualny, fizyczny i motoryczny, słuch, rozwój emocjonalny i socjalny oraz nauka. Niektóre z tych placówek nie podlegają bezpośrednio pod miasto Brunzswik.

Możliwe rodzaje świadectw ukończenia szkoły:

- ✓ *Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss* – świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Realschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej
- ✓ *Erweiterter Sekundarabschluss I* – rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia

Szkoły kształcenia zawodowego [*Berufsbildende Schulen*]

Położenie szkół kształcenia zawodowego na terenie miasta Brunsvik

Szkoły kształcenia zawodowego proponują także ponadpodstawowy tok kształcenia i przez to możliwość uzyskania różnych świadectw ukończenia szkoły, niezależnie od świadectwa kwalifikacji zawodowych/nauki zawodu. W tej części zostanie przedstawiony tylko tok kształcenia, dla którego nie trzeba wcześniej uzyskać świadectwa kwalifikacji zawodowych i możliwe jest uzyskanie (wyższego) świadectwa ukończenia szkoły.

Szkoły kształcenia zawodowego wspierają obok ogólnego, również zawodowe wykształcenie. Przy czym każda szkoła kształcenia zawodowego proponuje różne kierunki zawodowe (ekonomia, technika itd.). Tok nauczania jest otwarty. W ten sposób istnieje możliwość uzyskania w klasie początkującej świadectwa ukończenia szkoły głównej [*Hauptschulabschluss*] i na koniec, w ramach dwu letniej szkoły zawodowej, rozszerzonego świadectwa ukończenia

szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*]. Ten dyplom upoważnia z kolei do podjęcia nauki w wyższej klasie gimnazjalnej w gimnazjum zawodowym czy też ogólnym.

Szkoła przygotowawcza do zdobycia Zawodu [Berufseinstiegsschule (BES)]

Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego 2020/21 zostaną ze sobą połączone dotychczas rozdzielone drogi kształcenia „Jednoroczna szkoła zawodowa przygotowująca do dalszego kształcenia zawodowego (Berufsvorbereitung (BVJ))” oraz „Klasa przygotowująca do zawodu (Berufseinstiegsklasse (BEK))” w **dwupoziomą szkołę przygotowującą do zdobycia zawodu (Berufseinstiegsschule (BES))**. W ramach naboru do tej szkoły przeprowadzone zostaną indywidualne **rozmowy kwalifikacyjne**.

Do **pierwszej klasy** zostaną przyjęci tylko uczennice i uczniowie, którzy muszą spełnić obowiązek szkolny oraz u których zostało rozpoznane, w ramach porady indywidualnej, zapotrzebowanie na wsparcie w nauczaniu.

Równoległa oferta nauczania w klasie **językowej i integracyjnej** skierowana jest dla nowo przybytej młodzieży między 16 a 18 rokiem życia oraz dla uczennic i uczniów z zapotrzebowaniem w nauczaniu języka ze szkoły średniej I stopnia.

Do **drugiej klasy** mogą być przyjęci uczennice i uczniowie, którzy

- ukończyli z sukcesem 1 klasę albo klasę językową i integracyjną albo
- klasę końcową szkoły średniej I stopnia o profilu ogólnokształcącym bez świadectwa albo
- uzyskali świadectwo ukończenia szkoły głównej albo
- w ramach porady zostało stwierdzone, że zdobyte znajomości i umiejętności muszą ulec polepszeniu, aby umożliwić zdobycie wykształcenia zawodowego.

Uczennice i uczniowie, którzy biorą udział w zajęciach przygotowujących do kształcenia zawodowego mogą uczęszczać do klasy drugiej w niepełnym wymiarze godzin lekcyjnych. W klasie 2 szkoły przygotowującej do zdobycia zawodu można uzyskać **świadectwo szkoły głównej** albo **polepszyć dotychczas uzyskane świadectwo szkoły głównej**.

Szkoła zawodowa jedno- i dwu- roczna [*Berufsfachschule (BFS)*] – *einjährig und zweijährig*]

Warunkiem przyjęcia do jednorocznej szkoły zawodowej [*BFS*] jest wcześniejsze uczęszczanie do szkoły głównej [*Hauptschule*] bądź do szkoły realnej [*Realschule*], i uzyskanie świadectwa. W szkole tej przekazywane jest, zgodnie z wybranym kierunkiem zawodu, zawodowe kształcenie ogólne, które odpowiada materiałowi pierwszego roku kształcenia zawodowego [*Ausbildung*]. Uczennice i uczniowie ze świadectwem ukończenia szkoły głównej mogą poprzez uczęszczanie do jednorocznej *BFS* otrzymać **świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej [*Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss*]**. Uczennice i uczniowie ze świadectwem ukończenia szkoły realnej mogą otrzymać rozszerzone świadectwo szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*]. Na koniec drugiego roku kształcenia zawodowego istnieje możliwość potężenia z dualnym systemem kształcenia zawodowego w danym kierunku.

W dwuletniej *BFS*, po ukończeniu ogólnego kształcenia zawodowego w pierwszym roku, możliwe jest uzyskanie wyższego świadectwa ukończenia szkoły w drugim roku (możliwe jest uzyskanie **świadectwa ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej [*Sekundarabschluss I – Realschulabschluss*]** albo **rozszerzonego świadectwa ukończenia szkoły średniej I stopnia [*Erweiterter Sekundarabschluss I*]**).

Technikum [*Fachoberschule*] [*FOS*]

FOS składa się z klas 11-tej i 12-tej. Ze świadectwem ukończenia szkoły średniej na poziomie szkoły realnej [*Realschulabschluss*] można być przyjętym do klasy 11-tej pod warunkiem, że przedstawi się umowę na praktykę obejmującą minimum 960 godzin w trakcie trwania klasy 11-tej. Po ukończeniu 11-tej klasy można przejść do klasy 12-tej w *FOS*. *FOS* przekazuje wiedzę poszerzoną i pogłębnioną części praktycznej i teoretycznej oraz kształcenie ogólne. 12-ta klasa kończy się – jeśli zostaną spełnione kryteria – **świadectwem na poziomie wyższej szkoły zawodowej [*Fachhochschulreife*]**.

Gimnazjum zawodowe [*Berufliches Gymnasium*]

Gimnazjum zawodowe obejmuje klasy od 11-tej do 13-tej i prowadzi do uzyskania **ogólnego świadectwa dojrzałości** [*allgemeine Hochschulreife*], **matury** [*Abitur*] i części szkolnej tzw. **Fachhochschulreife**

(świadectwo uprawniające do podjęcia studiów na wyższych szkołach zawodowych). Uczennice i uczniowie, którzy uzyskali rozszerzone świadectwo szkoły średniej I stopnia, czy też uprawnieni są do uczęszczania do wyższej klasy gimnazjalnej, mogą być przyjęci w fazę wprowadzającą (11-ta klasa) gimnazjum zawodowego. Tutaj – w przeciwieństwie do wyższej klasy gimnazjum ogólnego – nie ma żadnego ograniczenia wiekowego. Uczennice i uczniowie otrzymują, jak i w wyższej klasie gimnazjum ogólnego czy też w zespole szkół ponadpodstawowych [*Gesamtschule*], szerokie i pogłębione kształcenie ogólne i w ten sposób są przygotowywani do podjęcia studiów bądź wymagającego kształcenia zawodowego. W odróżnieniu do ogólnego gimnazjum, odbywa się w tej szkole dodatkowo pierwsze wprowadzenie do zawodu poprzez wyznaczenie kierunków

zawodowych. Ta część obejmuje 1/3 zajęć lekcyjnych. W dolnej saksoni występują gimnazja zawodowe z kierunkiem ekonomia, technika oraz zdrowie i kierunek socjalny.

Możliwe rodzaje świadectw ukończenia szkoły:

- ✓ *Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Hauptschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły głównej
- ✓ *Sekundarabschluss I – Realschulabschluss* - świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia na poziomie szkoły realnej
- ✓ *Erweiterter Sekundarabschluss I* - rozszerzone świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia
- ✓ *Fachhochschulreife – schulischer Teil* - upoważnienie do nauki na wyższej szkole zawodowej – część szkolna
- ✓ *Fachhochschulreife* - upoważnienie do nauki na wyższej szkole zawodowej
- ✓ *Allgemeine Hochschulreife/Abitur* - ogólne świadectwo dojrzałości/matura

Słowniczek

Edukacja dwujęzyczna: Zajęcia lekcyjne z przedmiotów nie językowych (np. Biologia, Geografia) odbywające się w języku obcym.

Binnendifferenzierung: wymagania względem poziomu nauczania w jednej klasie są dopasowane do różnych zdolności pojedynczych uczennic i uczniów. Celem jest, by wszyscy byli jak najlepiej wspierani, by nieco słabsi uczniowie i uczniowie nie byli zbyt przeciążeni materiałem do nauki, a z kolei nieco mocniejsi uczniowie i uczniowie nie mieli za mało materiału do nauki. Forma tego zróżnicowania może odbywać się w oddmienny sposób, np. różny stopień trudności na opracowywanie zadań.

Faza wprowadzająca: Klasa 11-ta jest fazą wprowadzającą w wyższej klasie gimnazjalnej i w gimnazjum zawodowym. Zajęcia w tej fazie przygotowują do późniejszej fazy kwalifikacyjnej.

Fachleistungskurse/

Fachleistungsdifferenzierung: poprzez kształcenie w specjalistycznych kursach uzupełniających uczennice i uczniowie mogą, odpowiednio do swoich kwalifikacji w poszczególnych przedmiotach na dla nich odpowiednim poziomie, odbywać naukę. W ten sposób można uniknąć stawiania nadmiernych bądź niedostatecznych wymagań. Zajęcia lekcyjne odbywające się w ramach specjalistycznego kursu uzupełniającego na poziomie G odpowiadają wymogom podstawowego planu lekcyjnego, podzas

gdy wymagania na kursie poziomu E są podwyższone. Co pół roku istnieje możliwość zmiany kursu. Specjalistyczne kursy uzupełniające odbywają się w szkole głównej, realnej, średniej [*Oberschule*] (zobacz poniżej) i zintegrowanym zespole szkół.

Kurs wyrównawczy „Niemiecki jako drugi język” [„*Deutsch als Zweitsprache*”]:

w zajęciach wyrównawczych mogą brać udział uczennice i uczniowie z językiem pochodzenia, innym niż niemiecki, uczęszczający do regularnej klasy, ale z nie wystarczającą znajomością języka niemieckiego. Kurs ten może trwać do roku czasu i obejmuje naukę od 5-ciu do 8-u godzin w tygodniu.

Fördern und Fordern: tutaj zaliczane są różnorodne oferty i działania, które mają za zadanie wyłapywać słabości i wzmacniać zdolności. Ogólne wsparcie w szkole jest przez to poszerzone.

Szkola całodzienna [*Ganztagsschule*]:

w szkole całodzienną minimum trzy dni w tygodniu odbywają się zajęcia pozalekcyjne. W szkole całodzienną **otwartej** [*offene Ganztagsschule*] wybór zajęć pozalekcyjnych jest wolny. Zajęcia te odbywają się po zajęciach lekcyjnych. W szkole całodzienną **częściowo** związanej [*teilgebundene Ganztagsschule*] całodzienna obecność w szkole jest obowiązkowa minimum dwa dni w tygodniu. Z reguły odbywają się na przemian

zajęcia lekcyjne z zajęciami pozalekcyjnymi. W szkole całodzienniej **związanej [gebundene Ganztagsschule]** również występuje zmiana. W tej formie szkoły udział w zajęciach całodziennych jest obowiązkowy minimum trzy razy w tygodniu.

Faza kwalifikacyjna: faza kwalifikacyjna w wyższej klasie gimnazjalnej i w gimnazjum zawodowym obejmuje klasy 12-te i 13-te. Wcześniej wybierają uczennice i uczniowie przedmioty zgodnie z zainteresowaniem. Zajęcia zamiast w klasie odbywają się w ramach kursów.

Obowiązek szkolny: obowiązek szkolny obejmuje 12 lat. Jeśli po ukończeniu szkoły średniej I stopnia dana osoba nie osiągnie 12 lat nauki, obowiązek szkolny obowiązuje wówczas nadal w szkole średniej II stopnia. Obowiązek szkolny może być spełniony poprzez uczęszczanie do wyższej klasy szkoły gimnazjalnej bądź poprzez tok kształcenia w szkole zawodowej. Do tej ostatniej opcji należy również nauka w szkole zawodowej w ramach dualnego systemu kształcenia.

Sekundarstufen: do **szkoły średniej I stopnia [Sekundarstufe I]** należą klasy od 5-tej do 10-tej szkół głównej, realnej, specjalnej, wyższej średniej, zespołu szkół i gimnazjum. Do **szkoły średniej II stopnia [Sekundarstufe II]** zaliczane są wyższe klasy szkoły średniej gimnazjalnej w gimnazjum i w zbiorze szkół, szkołach kształcenia zawodowego jak i szkołach wieczornych i w liceum zawodowym [Kolleg] (patrz str. 5).

Klasa językowa [Sprachlernklasse]: uczennice i uczniowie, którzy wyemigrowali do Niemiec i których znajomość języka niemieckiego jest znikoma bądź w ograniczonym stopniu, uczęszczają przez rok do klasy językowej. Zajęcia lekcyjne służą głównie nauce języka niemieckiego. Po fazie aklimatyzacji i obserwacji w klasie językowej uczennice i uczniowie biorą udział krok po kroku w regularnych zajęciach lekcyjnych. Klasa językowa występuje w szkołach podstawowych oraz w szkole średniej I stopnia, poza szkołą specjalną.

Przejście [Übergang]: zmiana jednej formy szkoły na inną.

Przedmiot fakultatywny i przedmiot nadobowiązkowy: zapisy na **przedmiot fakultatywny** są dobrowolne [Wahlfach].

Zapisy na **przedmiot nadobowiązkowy** są obowiązkowe. Jednakże istnieje możliwość wyboru spośród różnych przedmiotów, np. w gimnazjum jest obowiązek zapisania się na drugi język obcy. Jaki to będzie język obcy, można dobrowolnie wybrać.

Stopka redakcyjna

Wydawca:

Stadt Braunschweig, Fachbereich Schule
Stabsstelle Bildungsbüro
Bohlweg 52, 38100 Braunschweig
bildungsbuero@braunschweig.de
www.braunschweig.de/bildungsbuero

Redakcja:

Marina Hartwich, Caroline Axer

Ilustracja:

Marén Gröschel

Grafika:

Ideaal Werbeagentur und Verlag GmbH

Wydanie 3

Kontakt:

Stadt Braunschweig, Fachbereich Schule
Stabsstelle Bildungsbüro
Bohlweg 52, 38100 Braunschweig
bildungsbuero@braunschweig.de
www.braunschweig.de/bildungsbuero